

stává se jím ihned, jakmile byl k ní připojen podpis osob k jejímu znamenání oprávněných. Že Hynek S. jest jednatelem společnosti T., není sporno a byl proto také oprávněn firmu znamenati. Nebylo ani tvrzeno, že k podpisu za společnost bylo třeba spolupůsobení ještě jiných osob jako jednatelů (§ 18 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.). Vzhledem k této skutečné formální různosti mezi trasátem a příjemcem, která již sama vylučuje směnečnou závaznost směnečnickovu, poněvadž schází jeho akcept (čl. 21, 23, 81 sm. ř.), jest lhostejno, co bylo ujednáno mezi žalobcem a žalovaným, zejména, že se žalovaný zavázal, že podepíše směnky osobně jako příjemce a že se svým podpisem takto zavázati chtěl, a netřeba se proto zabývatí vývody dovolání, pokud budoují na této úmluvě. Nebylo tudíž třeba dalších důkazů, poněvadž již obsah směnek postačuje a není rozhodnutí odvolacího soudu, o směnky se opírající, ani v rozporu se spisy. Dodati jest ještě, že jest zcela bez významu, že šlo o bianco směnky. I kdyby je byl žalobce vyplnil bezvadně podle úmluvy, označiv zejména Hynka S-a jako směnečníka, nedotýká se to nikterak různosti mezi osobou trasáta a příjemce, jak jest ze směnek patrná.

Čís. 9780.

Byl-li úraz způsobený jízdním silostrojem uznán za podnikový úraz, jest použití ustanovení § 46 zákona o úrazovém pojištění dělnickém, jež nebylo pozměněno ustanovením § 4 automobilového zákona. Rozhodnutím úrazové pojišťovny, že jde o podnikový úraz, jest soud vázán.

(Rozh. ze dne 28. března 1930, Rv II 331/29.)

Žalobce utrpěl úraz při srážce motocyklu, na němž jel jako spolujezdec, s protijedoucím motocyklem. Jízdu na motocyklu konal žalobce ve službě a z příkazu firmy Z., u níž byl zaměstnán. Motocykl náležel firmě Z. a byl řízen Josefem S-em. Úrazovou pojišťovnou dělnickou byl žalobci vyměřen roční důchod. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na majitele protijedoucího motocyklu, na řidiči Josefu S-ovi a na firmě Z. náhrady škody. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok, pokud přesahoval platy přiznané úrazovou pojišťovnou, důvodem po právu. Odvolací soud zamítl žalobu proti firmě Z. Důvody: Jest nesporno, že žalobce dne 11. června 1927 utrpěl úraz při jízdě na motorovém kole žalované firmy Z. jako spolujezdec, které řídil Josef S., šofér žalované firmy, a že tuto jízdu konal ve službě a z příkazu žalované firmy jako její úředník (správce). Podle výměru úrazové pojišťovny dělnické zjistila úrazová pojišťovna dělnická po lékařském vyšetření, že po úrazu, který žalobce dne 11. června 1927 v provozu firmy Z. utrpěl, nastalo zmenšení jeho výdělečné schopnosti o 80% a že mu podle § 6 úraz. zák. přísluší roční důchod 6400 Kč 80 h. Tím bylo vysloveno, že tu jde o úraz podnikový, kterýmžto rozhodnutím úrazové pojišťovny jsou soudy vázány. V souzeném případě je nesporno,

že žalobce byl dopravován na silostroji žalované firmy v jejích službách a z jejího příkazu. Podle § 4 (1) aut. zák. příslušel by mu nárok na náhradu škody ve smyslu §§ 1 a 2 cit. zák. proti žalované firmě jako osobě ručením povinné. Ježto však jde o úraz podnikový, jest zkoumati, zda ručení žalované firmy jako podnikatele není omezeno ve smyslu § 46 úraz. zák. Účelem a důvodem úrazového zákona bylo, by nárok dělníků na odškodné (důchod) z úrazu nebyl závislým na hospodářské prosperitě podniku a, tudíž, by tento nárok byl mu zajištěn v každém případě bez ohledu na finanční stav podniku. Na druhé straně má i podnikatel býti chráněn proti nepředvídaným otřesům hospodářské stability podniku, které by mohly býti vyvolány povinností hraditi škodu vzešlou z úrazu. Tohoto nebezpečí zprošťuje se placením pojistné premie. Proto podnikatel je též zásadně zproštěn jakéhokoliv ručení za podnikový úraz pojištěnci neb osobám po něm pozůstalým s jedinou výjimkou stanovenou § 46 (1) úraz. zák., byl-li podnikový úraz způsoben úmyslně některou osobou uvedenou v § 45 (1) a (2) úraz. zákona. Podle § 5 úraz. zák. (v doslovu zákona čís. 363/1917 ř. z.) byl pojem podnikového úrazu podstatně rozšířen, takže za podnikový úraz podle tohoto zákonného předpisu jest pokládati i úrazy, které byly přivoděny příhodami mimo podnik, za podmínek vytčených v tomto §. Podle § 1 úraz. zák. v doslovu zákona čís. 207/19 jsou všichni dělníci a závodoví úředníci pojištěni podle ustanovení tohoto zákona proti následkům úrazů při provozování podniků (úrazů podnikových). V souzeném případě utrpěl žalobce úraz při srážce motorového kola žalované firmy s jiným silostrojem, jsa na služební cestě z příkazu žalované firmy. Jest nesporno, že motorové kolo patří žalované firmě. Žalobce ani netvrdil, že toto motorové kolo nepatří k provozu podniku žalované firmy. Ve výměru úrazové pojišťovny jest úraz označen jako utrpěný v provozu firmy Z. Podle souhlasného údaje žalobcova a zástupce žalované firmy inž. L-a má žalobce technickou správu cihelny a inž. L. dal den před nehodou žalobci příkaz, aby v úřední věci zajel do H. Z toho plyne, že utrpěl úraz žalobce na služební cestě, tedy při provozu podniku (§ 1 úraz. zák.) a nikoli z příčin, které s provozem podniku nejsou v žádné souvislosti. Je-li tomu tak, nemůže se k opodstatnění žalobního nároku proti žalované firmě odvolávati na ustanovení § 4 (1) aut. zák., ježto při podnikovém úrazu nelze rozšířiti ručení podnikatele za úraz přes rámec jeho ručení ve smyslu § 46 (1) úraz. zák., který při novelisaci úrazového zákona po vydání zákona automobilového ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. zůstal nezměněn. Z § 11 aut. zák. nelze nic výtěžiti ve prospěch názoru žalobcova, neboť tímto předpisem bylo jen stanoveno úrazové pojištění osob, jichž se ve vykonávání jejich smluvní služby užívá při provozování jízdních silostrojů, pokud se k nim již nevztahují zákony o úrazovém pojištění. V tomto případě jest arci vlastník jízdného silostroje pokládán za podnikatele provozování pojištěním povinného, takže je možno, že provozování jízdného silostroje může býti podnikem samostatně pojištěným ve smyslu § 11 aut. zák., není-li jízdný silostroj součástí jiného podniku úrazovým pojištěním povinného. Ježto

žalobce ani netvrdil, že úraz byl způsoben úmyslně podnikatelem, žalovanou firmou, nebo některou z osob uvedených v § 45 (2) úraz. zák., nemá nárok na náhradu škody, pokud ve smyslu § 46 (2) úraz. zák. přesahuje odškodné vyměřené podle § 6 úraz. zákona.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl žalobcovu dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání žalobcovu nelze přiznati oprávnění, neboť odvolací soud posoudil věc po právní stránce úplně správně. Jak žalobce sám zdůrazňuje, jde o řešení otázky, zda se může žalovaná firma Z. dovolávati ustanovení § 46 prvý odstavec úr. zák., čili nic. I dovolací soud sdílí právní názor soudu odvolacího, že k této otázce jest odpověděti kladně. Řečeným zákonným ustanovením byla podnikatelům poskytnuta úleva náhradou za to, že jim byla uložena břemena úrazového pojištění. Tímto opatřením zákona byli podnikatelé zároveň pojištěni proti povinnému ručení. Podnikatel nabyt tedy nároku, by byl sprostěn ručení za podnikový úraz, leč že jej způsobil úmyslně. Neprávem se domnívá žalobce, že toto zákonné ustanovení bylo zrušeno ustanovením § 4 aut. zák. Toto upravuje kromě jiného služební úrazy, nikoli však úrazy podnikové, které byly již upraveny speciálním ustanovením § 46 úr. zák., jenž zůstal nadále v platnosti, což vyplývá již z ustanovení § 11 aut. zák. Tímž právem by mohl dovolatel tvrditi, že ustanovení § 46 úr. zák. bylo zrušeno pozdějším novelisovaným ustanovením § 1319 obč. zák., ač nelze o tom pochybovati, že dělník zaměstnaný v podniku podrobeném úrazovému pojištění nemůže uplatňovati nároky z § 1319 obč. zák. proti podnikateli. Automobilovým zákonem bylo výjimečně stanoveno ručení za úraz, ač nebyl zaviněn, tím však nemohla býti zrušena výjimka stanovená úrazovým zákonem, že podnikatel neručí přes to, že úraz zavinil. Z historického vývoje automobilového zákona, na nějž žalobce poukazuje, nelze nic dovoditi v jeho prospěch. Vyplývá z něho jen, že byly upraveny nároky osob, jichž se používá ve výkonu jich smluvní služby při provozu jízdních silostrojů protivou k náhradním nárokům osob, které byly dopraveny silostrojem ve službách nebo k příkazu některé ručící osoby. Nijak však nevyplývá z historického vývoje, že otázka ručení za podnikový úraz měla býti upravena v rozporu s ustanovením § 46 úr. zák. Podle tohoto zákonného ustanovení podnikatel zásadně neručí za následky podnikového úrazu, bez ohledu na velikost nebezpečí, které jest spojeno s podnikem nebo s hnacím přístrojem v něm užívaným. Nelze seznati, proč by právě pro jízdní silostroje měla býti stanovena výjimka. Velikost nebezpečí spojeného s jízdním silostrojem nemůže býti rozhodnou, poněvadž nebyla stanovena výjimka ani pro nebezpečí mnohem větší. Podle nařízení ministerstva vnitra ze dne 6. července 1914 čís. 143 ř. zák., jímž se podniky podrobené úrazovému pojištění zařadují do nebezpečenských tříd, a jež bylo zachováno v platnosti nařízením vlády republiky Československé ze dne 18. listopadu 1919 čís. 612 sb. z. a n., jest provoz lehkých jízdních silostrojů k dopravě osob zařaděn

do VI.—X. třídy nebezpečenské, kdežto jiné podniky, jako lomy, výroba a upotřebování předmětů ohňostrojních, kružnice, práce bourací, hloubání šacht, montace a demontace železných konstrukcí a j. jsou zařaděny do vyšší třídy nebezpečenské XII. Podle dnešního stavu věci jsou jízdní silostroje nepostradatelnou pomůckou různých podniků a bylo by zajisté protismyslné, kdyby podnikatel měl ručiti v plném rozsahu za podnikový úraz způsobený jízdním silostrojem, nikoli však, jde-li o úraz způsobený motorem snad mnohem nebezpečnějším. An úraz způsobený jízdním silostrojem byl uznán za podnikový úraz, nutno použití ustanovení § 46 úr. zák., jež nebylo nijak pozměněno ustanovením § 4 aut. zák. Správnosti tohoto názoru nasvědčuje, že při rozšíření úrazového pojištění na železnice zákonem ze dne 20. července 1894 čís. 168 ř. zák. železničním zřízcům pro případ tělesného poškození nebo usmrcení způsobeného provozováním železnic nebyly ponechány nároky podle zákona ze dne 5. března 1869 čís. 27 ř. zák. t. j. nároky ve smyslu §§ 1325 až 1327 obč. zák., nýbrž bylo vysloveno, že se na ně — mimo případy §§ 46 a 47 zákona o úrazovém pojištění dělníků — nevztahuje zákon ze dne 5. března 1869 čís. 27 ř. zák., přísluší-li jim nárok na odškodnění podle úrazového zákona. Také v článku XVII. zákona ze dne 10. dubna 1919 čís. 207 sb. z. a n. jest ustanoveno, že zřízcenci sprostění podle § 4 zákona o úrazovém pojištění pojistné povinnosti a vůbec osoby, mající podle všeobecného předpisu služebního nárok na úrazové zaopatření, nemají proti správě podniku nároků ze zákona ze dne 5. března 1869 čís. 27 ř. zák. vyjmouc případy §§ 46 a 47 zákona o úrazovém pojištění dělníků, přísluší-li jim nárok na odškodné podle ustanovení tohoto zákona. Jest ovšem správné, že rakouský nejvyšší soud rozhodnutím ze dne 5. července 1922 Ob II 397/22 sb. 67 vyslovil opačný názor, jenž také schvaluje Dr Robert Bartsch ve svém díle »Das Kraftfahrzeuggesetz« str. 11, avšak právnícká literatura zastává namnoze názor tomu přímo odporující (srovnej Krainz—Ehrenzweig, Recht der Schuldverhältnisse str. 652, Dr Artur Lenhoff, Österreichische Anwaltszeitung 1928 str. 301, Dr. Vladimír Mandl, Automobilový zákon str. 40). Ani z názoru Grünhuta, Randy, Krasnopolského žalobcem citovaných, nemůže žaloba nic pro sebe těžiti, poněvadž pocházejí vesměs z doby před novelisací § 5 úrazového zák. zákonem ze dne 21. srpna 1917 čís. 363 ř. z., kterým byli prohlášeni za podnikové úrazy i úrazy, jež se přihodí cestou z bytu do práce nebo z práce do bytu. I posudek Dr Heřmana H-a ze dne 25. února 1925 žalobcem předložený vyslovuje názor, že podnikatel jest podle § 46 úr. zák. zásadně sprostěn ručení za podnikový úraz. Rozeznává-li tento posudek užší a širší podnikový okruh, nemá toto rozeznávání opory v zákoně. Obzvláště není správné, že úrazová pojišťovna má pojistiti proti úrazům typickým pro ten který podnik, neboť stačí, že úraz jest s podnikem v příčinné souvislosti, jak je tomu i při úrazech na cestě do práce a z práce (viz Menzel, Die Arbeiterversicherung str. 283). Byl-li úraz uznán za podnikový úraz, jako v souzeném případě, jest v tom i prohlášení, že jest kryt pojišťovacími premiemi. Rozhodnutím úrazové pojišťovny, že jde o podnikový úraz, jest soud

vázán, jak již odvolací soud správně vystihl. Tímto rozhodnutím nabyt však podnikatel nároku, by byl sprostěn ručení za sporný úraz podle § 46 úr. zák. Rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu sb. čís. 3323 nemůže se žalobce dovolávat, poněvadž se tam přihodil automobilový úraz z příčin vnějších mimo podnik ležících, kdežto v případě souzeném jest zjištěn pravý opak, že žalobce byl dopravován na silostroji žalované firmy Z. v jejích službách a z jejího příkazu. Již rozhodnutím sb. čís. 8568 vyslovil tento nejvyšší soud právní názor, že jest použití ustanovení § 46 úr. zák., stal-li se automobilový úraz zaměstnance v příčinné souvislosti s provozováním podniku, a nemá nejvyšší soud příčiny, by se od něho uchyloval.

Čís. 9781.

Odpůrčí nárok.

V případě § 2 čís. 3 odp. řádu nepřisluší sice věřiteli důkaz subjektivních podmínek odporovatelnosti, ovšem ale důkaz objektivních podmínek odporovatelnosti najmě, že šlo o právní jednání, jímž byl dlužníkům věřitel zkrácen.

I odchylný způsob úhrady nebo zajištění, kterého se od dlužníka dostane jeho blízkým příbuzným, může býti předmětem odpůrčí žaloby podle § 2 čís. 3 odp. řádu.

Bylo-li poznamenané pořadí ve prospěch pohledávky jiného věřitele vloženo na nemovitosti dlužníka i na nemovitosti třetí osoby, na nemovitosti dlužníka před zástavním právem odporujícího věřitele, třetí osoba pak, zaplativši pohledávku jiného věřitele, dala si vložiti zástavní právo v poznamenaném pořadí jen na nemovitosti dlužníkově, jest výše náhradního nároku (§ 222, čtvrtý odstavec, ex. ř.) škodou, jíž se může věřitel domáhati na oné třetí osobě.

(Rozh. ze dne 28. března 1930, Rv II 351/29).

Žalobci byl pravoplatně přisouzen proti Aloisu G-ovi peněžitý nárok, k jehož vydobytí vedl žalobce proti dlužníku nejprve exekuci zřízením vnuceného zástavního práva na dlužníkově nemovitosti čís. 559, jež byla povolena dne 22. února 1927, a pak exekuci vnucenou dražbou téže nemovitosti, jež byla povolena dne 21. června 1927. Banka Ř. poskytla roku 1926 Aloisu G-ovi úvěr do 30.000 Kč a její pohledávka z tohoto úvěru byla mimo jiné zajištěna tím, že Alois G. i jeho manželka Adolfina G-ová dali souhlas k poznámce pořadí, jež pak byla usnesením ze dne 4. června 1926 provedena na domě čís. 321, náležejícím Adolfině G-ové a na pozemku čís. 559, patřícím Aloisu G-ovi. Současně prohlásili oba manželé, že svolují k tomu, by banka vložila na obou nemovitostech v poznamenaném pořadí zástavní právo až do výše povoleného úvěru 30.000 Kč. Adolfina G-ová, zaplativši bance Ř. za svého manžela celou pohledávku z onoho úvěru, dala si na základě notářského spisu ze dne 19. dubna 1927 a usnesení o povolení poznámky pořadí vložiti zástavní právo za 30.000 Kč jen na pozemek Aloisa G-a čís. 559. V exekuční